

Sygn. akt I KS 13/22

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 4 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon (przewodniczący, sprawozdawca)
SSN Kazimierz Klugiewicz
SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **M. G.**,

oskarżonego o czyn z art. 178a § 1 k.k. i inne

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 4 kwietnia 2022 r.

skargi prokuratora na wyrok Sądu Okręgowego w J.

z dnia 11 stycznia 2022 r., w sprawie VI Ka (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w J. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 1 września 2021 r., w sprawie II K (...), Sąd Rejonowy w L. uznał M. G. winnym tego, że:

1. w dniu 19 września 2020 r. na drodze nr (...) w W. w powiecie I., prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny — samochód osobowy m-ki P. o nr rej. (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości ze stężeniem alkoholu w wydychanym powietrzu 0,62 mg/l, tj. czynu z art. 178a § 1 k.k. i za to na

podstawie art. 178a § 1 k.k. wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności; na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat oraz na podstawie art. 43a § 2 k.k. świadczenie pieniężne w kwocie 5000 złotych na rzecz Funduszu P.,

1. w dniu 19 września 2020 r. na drodze nr (...) na ul. J. W W. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierując w ruchu lądowym samochodem osobowym m-ki P. o nr rej. (...) w stanie nietrzeźwości ze stężeniem alkoholu w wydychanym powietrzu 0,62 mg/l, nie dostosował prędkości i techniki jazdy do panujących warunków drogowych, stracił panowanie nad pojazdem, zjechał na przeciwny pas jezdni doprowadzając do zderzenia czołowego z kierowanym prawidłowo przez L. P. skuterem m-ki R. o nr rej. (...) w wyniku czego pokrzywdzony doznał obrażeń: stłuczenia mózgu, złamania kości promieniowej prawej, złamania obojczyka lewego, co skutkowało ciężkim uszczerbkiem na zdrowiu, pod postacią choroby realnie zagrażającej życiu, a w dniu 3.10.2020 r. zgonem w szpitalu w L., tj. czynu z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k., i za to na podstawie tych przepisów wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności, na podstawie art. 42 § 3 k.k. orzekł zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym dożywotnio oraz na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł obowiązek zapłaty kwoty 6000 zł na rzecz pokrzywdzonego A. P. tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Nadto Sąd orzekł na podstawie art. 85 § 12 k.k. i art. 86 § 1 k.k. wobec oskarżonego karę łączną 2 lat i jednego miesiąca pozbawienia wolności oraz łączny zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym dożywotnio.

Od tego wyroku apelację wywiódł obrońca oskarżonego zarzucając w niej odnośnie pkt II i VI części dyspozytywnej wyroku, naruszenie przepisów postępowania, które miały wpływ na treść wydanego orzeczenia, a to:

1. art. 4 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 w zw. z art. 366 k.p.k., poprzez zaniechanie

uzupełnienia postępowania dowodowego i niedopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z dziedziny ruchu drogowego i rekonstrukcji wypadków drogowych (...);

2. art. 4 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 366 k.p.k. poprzez zaniechanie powołania biegłego z zakresu medycyny sądowej, co w zasadzie uniemożliwia ustalenie faktycznego stężenia alkoholu we krwi pokrzywdzonego w czasie zderzenia z kierującym pojazdem marki P., co mogło mieć znaczenie dla oceny całości przebiegu zdarzenia, szczególnie odpowiedzi na pytanie, czy wpływ alkoholu mógł mieć znaczenie dla zdolności psychomotorycznych pokrzywdzonego podczas prowadzenia jednoślada, jeśli faktycznie wynik mógł być wyższy w chwili zdarzenia niż przyjęty ostatecznie w opinii, tj. 0,33%;
3. art. 201 k.p.k. poprzez zaniechanie zlecenia opinii uzupełniającej biegłemu z zakresu chirurgii ogólnej lek. med. Z. K. (...);
4. rażącą niewspółmierność orzeczonego środka karnego w postaci zakazu dożywotniego prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych (...).

Nadto skarżący zarzucił rażącą niewspółmierność wymierzonej za czyn z art. 178a § 1 k.k. kary 6 miesięcy pozbawienia wolności i z ostrożności procesowej w przypadku nie podzielenia opisanych zarzutów odnośnie pkt I, II, III, V, VI, VII, IX skarżący zarzucił niewspółmierność wymierzonej zasadniczej kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze 2 lat, a nadto łącznie dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych.

Wyrokiem z dnia 11 stycznia 2022 r., w sprawie VI Ka (...), Sąd Okręgowy w J. uchylił wyrok Sądu I Instancji i przekazał mu sprawę do ponownego rozpoznania.

Skargę na wyrok sądu odwoławczego wniósł prokurator, który zaskarżył wyrok Sądu II instancji w całości na niekorzyść oskarżonego i zarzucił obrazę przepisu art. 437 § 2 k.p.k., mającą wpływ na treść wydanego w sprawie rozstrzygnięcia poprzez uchylenie zaskarżonego apelacją obrońcy oskarżonego wyroku Sądu Rejonowego w L. z dnia 1 września 2021 r. sygn. akt II K (...), z

uwagi na:

błędne uznanie, że zachodzi konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w znacznej części z uwagi niedochowania przez Sąd I instancji standardu rzetelnego procesu, podczas gdy w świetle przepisu art. 437 § 2 k.p.k. konieczność taka nie zachodzi, albowiem czynności Sądu I instancji zostały przeprowadzone prawidłowo, zaś powody uchylenia wyroku Sądu I instancji (uzyskanie opinii biegłych z zakresu medycyny sądowej, zeznań świadków – D. G. oraz pracowników Szpitala [...] w J.) nie uzasadniają wydania orzeczenia kasatoryjnego w niniejszej sprawie, gdyż takie czynności można było przeprowadzić w toku rozprawy odwoławczej, a rozstrzygnięcie z art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k., może zostać zastosowane wyłącznie w przypadku konieczności powtórzenia czynności dowodowych w pełnym zakresie.

W związku z tym zarzutem prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na skargę obrońca oskarżonego wniósł o jej nieuwzględnienie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga jest zasadna.

Zgodnie z treścią art. 437 § 2 k.p.k. sąd odwoławczy może uchylić orzeczenie i przekazać je sądowi I instancji do ponownego rozpoznania tylko w jednym z trzech przypadków: zaistnienia bezwzględnych przyczyn odwoławczych, konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości oraz wówczas, gdy wydanie wyroku reformatoryjnego naruszyłoby regułę *ne peius* wskazaną w art. 454 § 1 k.p.k.

W badanej sprawie Sąd Okręgowy w J. jako przesłankę rozstrzygnięcia o charakterze kasatoryjnym wskazał na konieczność przeprowadzenia w znacznej części przewodu sądowego, lecz tę część uznał za tyle istotną, że – w jego ocenie - mogła ona stanowić podstawę uchylenia wyroku Sądu I instancji.

Odnosząc się do tak określonej podstawy uchylenia orzeczenia zwrócić należy uwagę, że zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z 22 maja 2018 r., sygn. akt I KZP 3/19 (OSNKW 2019 z. 6, poz. 31), konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, o której mowa w art. 437 § 2 zd. 2 *in fine* k.p.k., jako powód uchylenia przez sąd odwoławczy zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, zachodzi wówczas, gdy orzekający sąd pierwszej instancji naruszył przepisy prawa procesowego, co skutkowało nierzetelnością prowadzonego postępowania sądowego uzasadniającą potrzebę powtórzenia wszystkich czynności procesowych składających się na przewód sądowy w sądzie pierwszej instancji. Warto dodać, że przywołana uchwała Sądu Najwyższego stanowiła odpowiedź na pytanie, czy sformułowana w art. 437 § 2 k.p.k. przesłanka konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu w całości oznacza konieczność powtórnego przeprowadzenia wszystkich dowodów w sprawie, czy też wystarczająca jest potrzeba powtórzenia najważniejszych dowodów, rozstrzygających o odpowiedzialności karnej oraz ta potrzeba może sprowadzać się do potrzeby dokonania ponownej oceny wszystkich dowodów.

Analiza niniejszej sprawy nie prowadzi do wniosku, by taka potrzeba zachodziła. Podając powody uchylenia orzeczenia, Sąd odwoławczy zasygnalizował konieczność przesłuchania przez Sąd I Instancji A. P. i jego córki, na okoliczność, czy z pokrzywdzonym od chwili wypadku nie było kontaktu, bowiem z dokumentacji medycznej pokrzywdzonego wynika co innego, mianowicie, iż wykonywał on proste polecenia personelu medycznego i wówczas był kontaktowy. W tym kontekście Sąd dostrzegł także konieczność przesłuchania osób tegoż personelu. Po wtóre w ocenie Sądu odwoławczego zachodzi konieczność przesłuchania D. G. żony oskarżonego oraz jego teściowej.

Słusznie podkreślił skarżący, że żaden z powyższych dowodów osobowych nie przyczyni się do ustalenia zdarzenia w zakresie jego przebiegu, gdyż jak podkreślił w uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy w J. był on bezsporny i niewątpliwy. Jedyną sporną kwestią, wymagającą wyjaśnienia jest przyczynowe powiązanie obrażeń doznanych przez L. P. w zdarzeniu drogowym z jego zgonem i określenie ich stopnia ciężkości. Podkreślić należy, że organy ścigania nie zostały

poinformowane o śmierci pokrzywdzonego i nie można było w związku z tym zabezpieczyć zwłok oraz przeprowadzić ich sądowo-lekarskich zewnętrznych i wewnętrznych oględzin. Miarodajne w zakresie obrażeń doznanych przez L. P. są zapisy dokumentacji medycznej, tym bardziej, że był on poddany procedurom medycznym. W apelacji obrońcy zaznaczano dysonans między pierwszymi informacjami o obrażeniach L. P., a tymi zawartymi w opinii biegłego lekarza. W tym miejscu warto wskazać, że w początkowych godzinach postępowania nie można było opracować pełnej opinii biegłego z uwagi na prowadzony proces leczenia, a źródłem wiedzy były informacje od lekarzy przekazane organom ścigania niejako „na gorąco”. Ponadto, co już wskazano wcześniej, dysonans ów jest wyłącznie pozornym, bo skarżący go oparł na treści notatki funkcjonariusza Policji nie będącej dowodem.

W toku postępowania przygotowawczego uzyskano dokumentację medyczną pokrzywdzonego i na jej podstawie biegły z zakresu medycyny sądowej sporządził opinię na okoliczność obrażeń ciała doznanych przez pokrzywdzonego oraz ich skutków dla jego zdrowia, w tym także i powiązania tych obrażeń z jego zgonem. Dopiero na podstawie treści tej opinii postawiono oskarżonemu ostateczne zarzuty. Wskazać należy, że jakkolwiek on kwestionował to, że przyczynił się do śmierci L. P., to równocześnie nie postawił wspomnianej opinii biegłego nie zarzutów opartych na regulacji z art. 201 k.p.k. Co więcej, takich zarzutów nie podniesiono także i w apelacji, nie wskazano tam bowiem, aby opinia ta była niepełna lub niejasna, bądź też by zachodziła sprzeczność w treści samej opinii. Jeśli jednak Sąd Okręgowy dostrzegł, że opinia biegłego z zakresu medycyny była niepełna czy niejasna, to mógł bez przeszkód wezwać ponownie tego biegłego, aby zadać mu stosowne pytania dotyczące kwestii sepsy i POCHP, szczególnie, że biegły ten jest lekarzem pracującym zawodowo w szpitalu i kwestie te mógł przekonująco rozwinąć. W dalszej kolejności Sąd, zależnie od zaistnienia takiej potrzeby, mógł powołać innych biegłych, udostępniając im dokumentację medyczną dotyczącą pokrzywdzonego, której nikt dotychczas nie kwestionował, a która wszak stanowi dowód obiektywny. Nie stwierdzono przecież by ktoś miał interes aby na etapie jej tworzenia nadawać jej tendencyjną treść.

Przeprowadzenie tych dowodów (które wskazał Sąd Okręgowy) jednak nie oznacza jeszcze konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości. Tym samym nie zaistniały podstawy do wydania przez Sąd Okręgowy w J. wyroku o charakterze kasatoryjnym.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.